

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4882/06

בפני : כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופט ס' גוברמן
כבוד השופט י' אלון

המערער : פליקס טרטורה

נ ג ד

המשיבה : מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בת"פ
8251/03 שניתן ביום 30.4.06 על ידי כבוד השופטת ו' מרוז

תאריך הישיבה : כ"ג בניסן התשס"ז (11.04.07)

בשם המערער : עו"ד חיים קאזיס
בשם המשיבה : עו"ד בת עמי ברוט
בשם שירות המבחן : גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט י' אלון:

1. המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטת ו' מרוז) בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (סעיף 332(ג) לחוק העונשין), חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין) והפרעה לשוטרים במילוי תפקידם (סעיף 275 לחוק הנ"ל), וזאת בשל פרשת מעשים שביצע ביום 24.11.03.

בתחילת הדברים נהג המערער מכונית בעיר באר שבע כשלצידו יושב חברו ולאדיסלב. לפני מכוניתו נסע ג'יפ משטרתי של משמר הגבול ובו ארבעה שוטרי מג"ב. הם הבחינו כי המערער וולאדיסלב אינם חגורים בחגורות בטיחות וסימנו למערער לעצור. בתגובה, עקף המערער את הג'יפ ופתח בדהירה פרועה שנמשכה כעשרים דקות ברחובות וצמתים בבאר שבע, תוך ניסיון להימלט מהשוטרים הדולקים אחריו, תוך חציית צמתים שהאור בהם אדום, נסיעה בנתיב נגדי, עליה על אי תנועה – והכל שעה שכלי רכב והולכי רגל הנקלעים לתחום דהרתו נאלצים לבלום בלימות פתע ולסטות מנתיבם על מנת להימנע מפגיעתו הקשה, והכל שעה שהג'יפ המשטרתי דולק אחריו ושוטריו כורזים לו לעצור.

בשלב מסויים של המרדף ירד אחד השוטרים מהג'יפ וניסה להניח מחסום לעצור את המערער הדוהר במכוניתו. המערער שעט לעברו בניסיון לפגוע בו ולהסירו מדרכו, והשוטר נאלץ לקפוץ לצד הכביש על מנת להימנע מפגיעת המערער. דהרתו של המערער ברחובות העיר נסתיימה לאחר כעשרים דקות, רק לאחר שהשוטרים נאלצו לידות אבן לעבר מכוניתו כדי לעצור את הסכנה.

בגזר הדין הטיל בית המשפט קמא על המערער מאסר בפועל של שלוש שנים, הפעיל בחופף למאסר הנ"ל תקופת מאסר על תנאי בר הפעלה של שבעה חודשים ופסל את המערער מלהחזיק ברשיון נהיגה לחמש שנים.

בפנינו משיג המערער על הרשעתו ועל מידת דינו, ונימוקיו פורטו בהרחבה בהודעת הערעור, בטיעוני בא כוחו בעת הדיון ובהשלמת טיעוניו בכתב לאחר מכן.

בפני בית משפט קמא העידו ארוכות השוטרים שלקחו חלק במרדף אחרי המערער, וגם ולאדיסלב שישב לצד המערער במהלך הנסיעה. המערער עצמו העיד בבית המשפט והוצגו גם אמרותיו בעת החקירה. באמרותיו אישר המערער את נסיעת ההימלטות שלו מהשוטרים, והסביר זאת בפחד שתקף אותו משהבחין בג'יפ ובשוטרים הנוסעים אחריו ודורשים ממנו לעצור.

בעדותו בבית המשפט הכחיש כי חצה רמזורים באדום, טען כי האט לפני כל צומת וכפר בתיאור דרך נהיגתו את המכונית כפי שהעידו עדי התביעה. הוא הוסיף וטען, כי פתח בנסיעת ההימלטות לאחר שנתקף בחרדה נוכח השוטרים שלדבריו איימו עליו בנשקם. ולאדיסלב (שישב לצד המערער בעת המרדף) העיד גם הוא מטעם התביעה. בעדותו בבית המשפט חזר על טענת המערער, כי המרדף החל כתוצאה מאיום השוטרים בנשקם. טענה זו עמדה בסתירה מהותית לגרסתו באימרה שמסר בחקירה, ולפיה לא קרה כדבר הזה.

כבוד השופטת מרוז העדיפה את גרסאות השוטרים על פני אלה של הנאשם. זאת, הן מתוך התרשמותה מהעדים שהעידו בפניה, והן מתוך הסתירות המהותיות העולות בין גרסת המערער בהודעותיו לבין עדותו בבית המשפט. וגם זאת, המערער אינו חולק, גם בעדותו שבבית המשפט, על עצם התרחשות המרדף המסוכן ברחובות באר שבע, על מסלולו ועל העובדה שניסה להמלט לכל אורכו מג'יפ משטרתי הדולק אחריו וכורז לו לעצור.

מתוך האמון שנתן בית המשפט קמא לעדויות השוטרים והראיות הנוספות לגבי הדרך בה נהג המערער את מכוניתו וקביעותיו העובדתיות לעניין זה – נמצא בפניו כי אותה נסיעה שנסע המערער הקימה את יסודות העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, הן במרכיבי העובדה והן ביסוד הנפשי הנדרש לעניין זה כפי שנקבע בע"פ 217/04 אלקורעאן נ' מדינת ישראל, ובשורת פסקי דין נוספים שיצאו מבית משפט זה.

כך קבע בית המשפט קמא גם לגבי התקימות יסודות העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק, בה הואשם והורשע המערער.

היסוד הנפשי של ה"כוונה" הנדרשת לעניין שתי עבירות אלה הוא בהתקימות יסוד הצפיות אצל הנאשם לאפשרות הקרובה לודאי הנוצרת עקב דרך נהיגתו הפרועה את רכבו לסיכון חייהם ושלומם של נוסעים ועוברי דרך. הסקת ציפיות זו בעניינו של המערער מתבקשת אכן מאליה נוכח דרך נהיגתו את המכונית במרדף הימלטות פרוע משך עשרים דקות בטבורה של עיר, תוך הימלטות מרכב משטרה הנוסע אחריו וכורז לו לעצור, תוך חציית רמזורים באדום, תוך נסיעה בנתיבים נגדיים לכיוון נסיעתו, תוך שעיטה לעבר שוטר המנסה להניח מחסום לעוצרו, ושאר מעללים של נהיגתו כפי שנקבעו בממצאי העובדה של בית המשפט קמא.

2. בנימוקי הערעור שבכתב טוען סנגורו המלומד של המערער, עורך הדין ח' קאזיס, כי דין היה שהמשטרה תחקור ושהתביעה תעיד מטעמה – בנוסף לארבעת השוטרים ולולאדיסלב – גם אנשים נוספים שחלפו בזירת האירוע ובהם נהגים נוספים, הולכי רגל ועוד. בהעדר עדויות שכאלה, כך טענתו, לא היה מקום לבסס ממצאי עובדה ומהימנות על עדויות השוטרים.

אין ממש בטענה זו. התביעה העידה את ארבעת השוטרים שלקחו חלק פעיל במרדף מראשיתו ועד סופו, ואת הנוסע לצידו של המערער, ומכלול עדויות זה די בו בעניינו לביסוס ממצאי העובדה. נוסף, כי המערער בגרסתו שבאמרותיו אינו חולק על מרבית פרטי המרדף ונקודת המחלוקת העיקרית שבין גרסתו לגרסת השוטרים מתמקדת בטענתו לפיה הוא אוים בשלב מסוים על ידי השוטרים בנשקם ומתוך כך התחיל בנהיגתו המסוכנת. בנקודה ספציפית זו, ספק רב ביותר אם ניתן היה לאתר עדים "חיצוניים" לאירוע. אדרבא, ולאדיסלב ששינה גרסתו בעדותו בבית המשפט, תמך בגרסתו הראשונה כפי שנמסרה בהודעתו, דווקא בגרסת השוטרים.

עוד טוען הסנגור, בטיעונים שכתב ובטיעוניו בעל פה, שלא היתה הצדקה למרדף בו פתחו השוטרים אחר המערער כאשר החשד היחידי שחשדו בו היה בכך שנהג ללא חגורת בטיחות.

טענה זו לוקה בכשל מושגי. לא השוטרים הם שפתחו במרדף אחרי המערער, אלא הוא זה שסירב להוראתם החוקית לעצור ותחת זאת פתח בהימלטות פרועה, מסוכנת ומסכנת חיים שנמשכה 20 דקות, במהלכה הוא מתעלם מכריזותיהם החוזרות ונשנות המורות לו לעצור את רכבו.

אפילו נניח מקרה בו מתברר בדיעבד כי לא היה מקום להוראת שוטר לנהג מכונית לעצור את רכבו, גם אז (ע"פ 2100/06 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן):

"טעותם של השוטרים אין לה דבר עם חובתו של כל אזרח לציית להוראתם של אנשי החוק לעצור את רכבו, ומכל מקום לא עומדת לו הפריבילגיה לפתוח במנוסה פרועה רק משום שסבר כי לא היתה עילה להורות לו לעצור את רכבו".

כוחם של הדברים יפה כמובן גם למקרה בו הוראת שוטר לנהג רכב לעצור את רכבו אינה נובעת מחשד כי עבר עבירת תנועה כלשהי אלא אם הורה לו לעצור כדי לבדוק רשיונות, מסמכים או את מצב הרכב. מעשי העבירה של המערער גלומים בעצם הנהיגה הפרועה ומסכנת חיי האדם שנהג בה את מכוניתו.

פרק נכבד בנימוקי הערעור שבכתב מקדיש הסנגור המלומד להלכה שנקבעה בע"פ 217/04 אלקורעאן נ' מדינת ישראל, ולפיה היסוד הנפשי של ה"כוונה" הנדרש להתקיימותן של העבירות לפי סעיפים 332(ב) ו-329(א)(2) לחוק העונשין, הינו בצפיות ולא נדרשות לעניין זה הרציה או החפץ בתוצאה. לא נשוב ונפרט את נימוקי הנשיא א' ברק בפסק הדין הנ"ל, שכן אלה עומדים בתוקפם וכך היא ההלכה.

בטיעונים שבכתב ושבעל פה מבקש הסנגור להשיג על ממצאי המהימנות והעובדה, לפרטי פרטיהם, כפי שנקבעו בהכרעת הדין, תוך שהוא מנסה להציג דווקא את גירסת המערער בעדותו בבית המשפט (להבדיל מגרסאותיו השונות באימרותיו) כסבירה יותר מזו של השוטרים. עיינו היטב בטענותיו אלה של הסנגור, ולא מצאנו בהם עילה או טענה שיצדיקו חריגה מהכלל, ולפיו לא תתערב ערכאת הערעור בממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, אלא בחריגים מיוחדים.

זאת ועוד. עיון בפרוטוקול העדויות ובגרסאות המערער וולאדיסלב בחקירותיהם, מאששת את מסקנות בית המשפט קמא לעניין הממצאים העובדתיים המתבקשים מכל אלה, כפי שפורטו בהרחבה בנימוקי הכרעת הדין.

בשל כל אלה – דין הערעור על הכרעת הדין להידחות. ומכאן לגזור הדין.

בשורת פסקי דין קבע בית משפט זה מדיניות ענישה מחמירה הנדרשת לעניין העבירות והמעשים בהם הורשע המערער, ואף נקבעו לעניין זה אמות מידה עונשיות שמן הראוי כי יעמדו ביסוד שיקולי הענישה הראויים בעבירות אלה.

בית המשפט קמא לא מיצה עם המערער את מידת הדין אלא איזן לזכותו את הנסיבות האישיות שפורטו בעניינו בתסקירי שרות המבחן, ובעיקר הפנמתו את חומרת מעשיו והתובנות שנתגבשו בו כתוצאה מהליכי החקירה והמשפט. בית המשפט קמא נתן ביטוי משמעותי לזכות הנאשם בעניין זה, על אף עברו המכביד בפלילים ועל אף שתלוי היה כנגדו מאסר על תנאי בר הפעלה.

תקופת המאסר שנגזרה על המערער וחפיפת עונש המאסר על תנאי שהופעל כנגדו לתחומי אותה התקופה מהווים איזון ראוי ונאות שאיזן בית המשפט קמא לעניין מידת עונשו, ובמיוחד נוכח החומרה הרבה הנודעת לעבירות שעבר בתוככי כבישים סואני רכב ואדם, תוך סיכון ממשי לחייהם ושלומם. לא מצאנו מקום להוסיף ולהקל עם המערער מעבר לכך.

מתוך כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור על כל חלקיו.

ש ו פ ט

השופטת ע' ארבל:

אני מסכימה.

ש ו פ ט

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלון.

ניתן היום, ז' בסיון התשס"ז (24.5.2007).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט